

บทที่ ๓

วิชัคนควาและคำเนนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะรวบรวม และศึกษาปัญหาการ เรียนการ สอนศีลธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จากผู้บริหารของโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาศีลธรรม และนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานภาพ การ เรียนการสอนวิชาศีลธรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของครูต่อไป เพื่อให้ได้ข้อ มูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินงานดังนี้คือ

การศึกษาค้นควา

ศึกษาหลักสูตร ปรมวลการสอน แบบเรียนวิชาศีลธรรมชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายของกระทรวงศึกษาธิการ และหนังสืออ่านประกอบวิชาศีลธรรมที่กระทรวง - ศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้สอนในโรงเรียน

ศึกษาวารสาร งานวิจัย สิ่งพิมพ์ หนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกัวิชาศีลธรรม

สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศีลธรรม เพื่อทราบข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ในการ สอนวิชาศีลธรรม

การสุ่มตัวอย่างประชากร

สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา คือ การจับฉลากรายชื่อโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัย มีทั้งสิ้น ๒๐ โรงเรียน เป็นโรงเรียนรัฐบาล ๑๐ โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ ๑๐ โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร

๑. โรงเรียนยานนาเวศพิทยาคม
๒. โรงเรียนวิมุกตอารามพิทยากร
๓. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

๔. โรงเรียนสาธิตปทุมมา
๕. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
๖. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
๗. โรงเรียนโยธินบูรณะ
๘. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
๙. โรงเรียนวัดชีโนรส
๑๐. โรงเรียนเบญจมราชาลัย

โรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร

๑. โรงเรียนผดุงศิษย์พิทยา
๒. โรงเรียนสมาคมโรงเรียนราษฎร์
๓. โรงเรียนครูพิทยา
๔. โรงเรียนเทเวศร์ศึกษา
๕. โรงเรียนสตรีประทีปวิทย์
๖. โรงเรียนเซนต์มารีอา
๗. โรงเรียนมาแตร์ เดอวีทยา
๘. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
๙. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
๑๐. โรงเรียนอานวยศิลา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๒๐ คน จากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่าง ๒๐ โรงเรียน โดยเลือกจาก ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ สุ่มตัวอย่างครูผู้สอนที่อบรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน เพราะครูมีจำกัด จาก ๒๐ โรงเรียน จำนวน ๑๔ คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สุ่มจากรายชื่อในบัญชีนักเรียนโรงเรียนละ ๒๐ คน จำนวน ๔๐๐ คน

การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นหาความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ การเรียนการสอนวิชาศีลธรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากการเรียนการสอน โดยการอ่านจากเอกสาร ค้นคว้าจากหนังสือทั้งของไทย ต่างประเทศ และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ตลอดจนสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศีลธรรมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการสอนวิชาศีลธรรม ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แล้วขอคำแนะนำพิจารณาตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

- ก. แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน
- ข. แบบสอบถามครูผู้สอนวิชาศีลธรรม
- ค. แบบสอบถามนักเรียน

ลักษณะของแบบสอบถามทั้ง ๓ ประเภท ประกอบด้วยคำถาม ๓ แบบ

- แบบที่ ๑ ให้เลือกคำตอบ (Multiple Choice)
- แบบที่ ๒ ให้ตอบโดยเสรี (Open - end)
- แบบที่ ๓ มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น ๒ ภาค คือ

- ภาคที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนศีลธรรม และนักเรียน
- ภาคที่ ๒ สสำรวจปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนศีลธรรม จากผู้บริหาร ครูผู้สอนศีลธรรม และนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้
  ๑. ปัญหาในเรื่องการบริหารงานและผู้บริหาร
  ๒. ปัญหาในเรื่องอัตราเวลาเรียน หลักสูตร และแบบเรียน
  ๓. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน
  ๔. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

๕. ปัญหาการวัดผล
๖. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร
๗. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู
๘. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชา
ศีลธรรม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเบื้องต้น Pre - Test ก่อน โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร คืออาจารย์ใหญ่ ครูผู้สอน ศีลธรรม ๑ คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๒๐ คน จากโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และสร้างแบบสอบถามที่แท้จริงขึ้นในข้อต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๕๔ ฉบับ เป็นของผู้บริหาร โรงเรียน ๒๐ ฉบับ สำหรับครูผู้สอนศีลธรรม ๓๔ ฉบับ และสำหรับนักเรียน ๔๐๐ ฉบับ การส่งและการรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ไปส่งและรับด้วยตนเอง ผลปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืนมา ๔๒๘ ฉบับ ดังนี้

ผู้บริหาร ๑๘ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

ครูผู้สอนศีลธรรม ๓๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

นักเรียน ๓๗๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อ้างอิงมาวิเคราะห์หาค่า สถิติ เพื่อนำไปใช้ในการแปลผล โดยกำหนดการหาค่าทางสถิติ ดังนี้

๑. แบบสอบถามที่คำตอบ เป็นแบบให้เลือกตอบ และให้ตอบโดยเสรี คิดค่าของคำตอบเป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำเสนอในรูปแบบ ตารางและความเรียง

๒. แบบสอบถามที่เป็นลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
ใช้วิธีคำนวณหาค่ามัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิด
เห็นของจำนวนผู้ตอบ สูตรที่ใช้มีดังนี้

ก. การคำนวณหาค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)^๑

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยิมเลขคณิต}$$

$$X = \text{ค่าน้ำหนักของคำตอบ}$$

$$f = \text{ความถี่ของคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}$$

แบบสอบถามชนิดประเมินค่า วัดได้จากปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน
ศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามความเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนศีล
ธรรม และนักเรียน โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

มากที่สุด มีค่าเท่ากับ ๕

มาก มีค่าเท่ากับ ๔

ปานกลาง มีค่าเท่ากับ ๓

น้อย มีค่าเท่ากับ ๒

ไม่มีปัญหา มีค่าเท่ากับ ๑

เมื่อใดก็ตามเฉลี่ยแล้ว จึงนำมาเทียบอันดับ โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๖๐ - ๕.๐๐ หมายความว่า มากที่สุด

๓.๖๐ - ๔.๕๕ หมายความว่า มาก

๒.๖๐ - ๓.๕๕ หมายความว่า ปานกลาง

๑.๖๐ - ๒.๕๕ หมายความว่า น้อย

๑.๐๐ - ๑.๕๕ หมายความว่า ไม่มีปัญหา

^๑ ประคอง วรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : ไทย
วัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๔๑.

ข. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^๒

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = คำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน นำหนัก คำตอบ

X = ค่านำหนักของคำตอบเป็น ๕, ๔, ๓, ๒ และ ๑

f = ความถี่ของคะแนน

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

ต่อจากนั้น จึงแปลความหมายของค่าสถิติที่ได้โดยนำเสนอในรูปตาราง
และความเรียง

ในส่วนที่เป็นคำถามแบบเปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรี

ขอคิดเห็น และขอเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้บริหาร ครูผู้สอนศีลธรรม และนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดย
แจกแจงความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วคิดค่าร้อยละ และเรียงอันดับความสำคัญ
ของผู้ตอบแบบสอบถามจากมากไปหาน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย